

Onks läksyt
tehty?

Ei meille
tullu!

Läksyt osana koululaisen työtä

”Onko läksyt tehty”? Tuttu kysymys koululaisen vanhemmalta, kun lapsi vilahtaa ulos kavereiden jo odottaessa oven takana. Jos yleinen vastaus on, ”Ei tullut läksyjä”, on asia syytä tarkistaa opettajalta. Läksyt ovat niin olennainen osa lapsen koulutyötä, että lähes poikkeuksetta niitä tulee päivittäin.

Läksyjen avulla kerrataan oppitunneilla opetettuja asioita, sovelletaan opittua ja harjoitellaan itsenäistä työskentelyä. Läksyt harjaannuttavat lasta vastuullisuuteen ja niiden avulla luodaan työskentelytottumuksia, jotka säilyvät helposti koko koulunkäynnin ajan. Vanhemmilla on tärkeä tehtävä harjoitella läksyrutiineita lapsen kanssa. Tavoitteena on, että lapsi omaksuu ajan myötä yhä enemmän vastuuta omasta koulutyöstään ja lopulta itsenäistyy opiskelussaan.

Hyvät läksytottumukset

Perheessä on hyvä löytää lapselle toistuva, perheen arkeen soveltuva tapa tehdä läksyjä. Vanhemmat luovat lapselle puitteet kotitehtävien tekemiseen. Rutiinit auttavat sekä lasta että vanhempia erityisesti silloin kun läksyt tuntuvat vastemielisiltä.

Jotkut lapset keskittyvät parhaiten läksyihin omassa huoneessaan. Toisille on tärkeää, että lähellä on aikuinen, jolta voi kysyä neuvoa tai varmistella tekemiään ratkaisuja. Koulutyön tärkeyttä ja arvostusta lapselle viestii muun muassa se, että koululaisella on oma tila läksyjen tekoa varten ja paikka, jossa hän voi säilyttää kouluvälineitään. Työskentelyrauha ja hyvä valaistus ovat perusedellytyksiä läksyihin keskittymisessä.

Aikuisen osoittama kiinnostus lapsen läksyjä ja koulutyötä kohtaan motivoi yleensä lasta yrittämään parhaansa. Lasta on syytä ohjata hoitamaan läksyt pian koulupäivän jälkeen. Välipala ennen läksyjä antaa puhtia ja auttaa keskittymisessä.

Kotitehtävien rytmittäminen

Läksyt on yleensä syytä aloittaa haastavimmista ja eniten ponnistelua vaativista tehtävistä ja jättää mekaaniset, helposti sujuvat tehtävät viimeiseksi. Hankalalta tuntuneen koulupäivän jälkeen lasta voi kuitenkin auttaa se, että hän aloittaa helpoimmasta tehtävästä. Onnistuminen voi vahvistaa osaamisen tunnetta ja olla avuksi lapsen tартtuessa vaikeimpiin tehtäviin. Jos läksyjä on paljon ja lapsi ei jaksa ponnistella yhtäjaksoisesti, on hyvä pitää välillä taukoa tehtävien välissä. Läksyjen tekemiseen tulisi alakoululaisella riittää päivittäin tunnin mittainen aika. Mikäli tämä aika ylittyy usein, on syytä ottaa yhteys opettajaan ja keskustella läksyjen määrästä ja tekotavasta.

Lapsilla on usein tapana tehdä kunakin päivänä läksyt vain niistä aineista, joista on oppitunteja seuraavana päivänä. Lasta kannattaa kuitenkin ohjata perheen rytmiin ja harrastuksiin sopien tekemään joskus läksyjä jo etukäteen. Tämä on järkevää varsinkin sellaisina päivinä, jolloin lapsella ei ole erityisiä harrastemenoja. Tällöin hänelle vapautuu läksyjen teosta aikaa harrastuspainotteisina päivinä.

Jokainen oppii omalla tavallaan

Jokaisella lapsella on oma tapansa oppia asioita. Jotkut oppivat parhaiten näkemällä tekstistä. Heille kuvat ja tekstien sijoittelu on tärkeää, kun he painavat mieleensä lukemastaan keskeisiä asioita. Jotkut taas oppivat parhaiten kuuntelemalla tai ääneen lukemalla. Nämä lapset saattavat toistaa lukemastaan tekstistä asioita ulkomuistista tai omin sanoin. He voivat myös pyytää aikuista kuulustelemaan esimerkiksi vieraan kielen sanoja. Monien lasten oppimista tukee käsillä tekeminen tai liikkuminen. Tällöin lapsi hyötyy esimerkiksi matematiikan tehtäviä tehdessään konkreettisista välineistä, joilla hän voi havainnollistaa tehtävän kulkua. Lapsi saattaa käyttää myös piirtämistä ja kirjoittamista oppimisen tukena. Useimmat lapset oppivat käyttämällä kaikkia edellä kuvattuja tapoja. Jokin tapa kuitenkin saattaa olla hallitsevin oppimista tukevana tekijänä. Aikuisen on hyvä tarjota vaihtoehtoisia tapoja asioiden oppimiseen. Jos esimerkiksi kertotaulut eivät "pänttäämisestä" huolimatta ala onnistua, voi lapsen kanssa kokeilla piirtämistä tai pelien avulla opettelua.

Suurien asiakokonaisuuksien omaksumisessa useimpia lapsia auttaa, jos aikuinen hahmottaa lapsen kanssa asioita tehden kysymyksiä luetusta. Tämä on suositeltavaa varsinkin kokeisiin valmistautumisen yhteydessä. Erilaiset kysymykset (mitä, missä, miksi, milloin, miten, millainen) voivat olla avuksi asioiden jäsentämisessä.

Vanhemmilla on arvokas tehtävä lapsen koulunkäynnin tukijana. Se voi vaatia vaivannäköä ja oman ajankäytön suunnittelua. Ajan myötä voi kuitenkin tulla huomaamaan, että työ

tuottaa tulosta ja lapsesta on kehittynyt itsenäinen vastuullisesti koulunkäyntiin suhtautuva oppilas.

Oppimiseen vaikuttavat monet tekijät

Oppiminen ei ole pelkästään ”pänttämiskysymys”. Oppimiseen vaikuttavat monet asiat. Seuraavassa on lueteltu joukko oppimista edesauttavia asioita. Vanhempi voi lapsen kanssa käydä listaa läpi ja rastittaa kunnossa olevat asiat. Yhdessä voi vielä miettiä, mitä voisi tehdä niille asioille, joihin ei rastia tullut.

	Nukun riittävästi.
	Syön terveellisesti.
	Liikun ulkona päivittäin.
	Minulla on lukurauha.
	Läksyjä on mielestäni sopivasti.
	Minulla on mieluinen läksyjen-lukupaikka.
	Koulutavaroilleni ja kirjoilleni on oma paikka.

	Läksyjenlukutilassani on hyvä valaistus.
	Läksyihin menee yleensä korkeintaan tunti.
	Teen läksyt heti koulun jälkeen.
	Vihko- ja työkirjatehtävissä pyrin huolellisuuteen.
	Oppikirjojen asiatekstit ja luku-läksyt luen ajatuksen kanssa.
	Voin pyytää aikuiselta apua, jos tarvitsen.
	Puhun mieltäni askarruttavista asioista jollekin aikuiselle.

